

Nr 474

Av herr Nilsson, Ferdinand, om samordning av konsumentupplysningsverksamheten.

(Lika lydande med motion nr 568 i Andra kammaren)

Ett av kriterierna på välstånd är överflödet av konsumtionsvaror. Den situationen som i hög grad är vår är givetvis i och för sig positiv. Den medför dock vissa komplikationer för konsumenten. Ju större urvalet är beträffande ett varuslag eller en produkt, desto större kunskaper behöver konsumenten för att göra ett rätt köp. Kunskaper för det första om vad som generellt bör krävas av varan eller produkten i fråga för att den skall kunna anses tillfredsställande, för det andra om sin — och sin familjs — egen situation och de speciella krav den kan ställa och för det tredje om de egenskaper och det pris de utbudna konkurrerande varorna har.

Det är konsumentvaruforskningens sak att skaffa fram fakta i dessa olika avseenden, och det är konsumentupplysningens sak att presentera dessa fakta för allmänheten.

I vårt land är konsumentvaruforskning och konsumentupplysning i regel sammankopplade och bådaddera bedrivs av en rad statliga och halvstatliga institutioner. Statens institut för konsumentfrågor står här givetvis i särklass, men också institutioner som statens institut för folkhälsan, statens pris- och kartellnämnd, varudeklarationsnämnden och konserveringsforskningsinstitutet bedriver forskning och gör undersökningar som är av stort intresse för allmänheten. Varje institution bedriver också mer eller mindre effektiv upplysning rörande den egna forskningen och dess resultat.

Under den senaste tiden har en mycket intensiv debatt förekommit i pressen rörande konsumentupplysning i allmänhet och den konsumentupplysning som bedrivs av statens institut för konsumentfrågor i synnerhet. Starkt kritiska röster har höjts mot den upplysningsverksamhet som bedrivs, och det har framgått att det råder ett visst motsatsförhållande mellan forskare och upplysare. Detta är i och för sig naturligt, eftersom intentionerna för dessa båda grupper av fackmän är — och måste vara — helt skilda.

En sammankoppling av de båda verksamheterna har kanske varit nödvändig av ekonomiska och organisatoriska skäl under den tid hela den statliga konsumentvaruforskningen och upplysningen har byggts upp. Jag ifrågasätter emellertid om inte tiden nu är mogen för en fristående upplysningsinstitution. Denna skulle ha till uppgift att skaffa fram forsknings- och undersökningsresultat från olika håll och att på olika sätt och genom olika media förmedla dem till konsumenterna.

En samordnad upplysning skulle medföra bl. a. följande fördelar:

a) genom att sammanföra den personal som på här ifrågavarande institutioner sysslar med upplysningsfrågorna bör man kunna uppnå en effektivisering av arbetet;

b) för journalister, radio- och TV-producenter och inte minst för allmänheten, bör det vara en avgjord fördel att slippa vända sig till mer än en institution för att få önskade informationer.

Då det ter sig allt angelägnare att åstadkomma en effektivisering av konsumentupplysningen bör en översyn göras beträffande den nu inom olika institutioner bedrivna upplysningsverksamheten i syfte att åstadkomma en samordning av densamma inom en fristående upplysningsinstitution.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om översyn av nu inom olika institutioner bedrivna konsumentupplysningsverksamhet i syfte att åstadkomma en samordning inom en fristående upplysningsinstitution.

Stockholm den 26 januari 1963

Ferdinand Nilsson

i Kungsängen